

JBE-0201364 Seat No. _____

M. A. (Education) (Sem. I) (CBCS) Examination

December – 2019

01 - Education Psychology : Paper - 2

(New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 નીચેના દરેક પ્રશ્નના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 16
- (1.1) અધ્યાપન-મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
  - (1.2) વલણનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનું સ્વરૂપ સમજાવો.
  - (1.3) ડેવિડ આસુબેલે રજૂ કરેલ અર્થપૂર્ણ અધ્યયનના પ્રાકરો ચર્ચો.
  - (1.4) જૂથ સંચલનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
  - (1.5) સંરચનાવાદની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
  - (1.6) વિદ્યાર્થીઓમાં નેતૃત્વ વિકાસના ચાર ઉપાયો જણાવો.
  - (1.7) અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
  - (1.8) અન્વેષણાત્મક અધ્યયનના ચાર ફાયદાઓ જણાવો.
- 2 નીચેના દસ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 24
- (2.1) સંરચનાવાદની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
  - (2.2) વર્ગખંડ જૂથનું સામાજિક-સાંવેગિક પર્યાવરણ વર્ણવો.
  - (2.3) વલણ અને વર્તન વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
  - (2.4) વર્ધીભરના અધ્યયન સિદ્ધાંતોની મર્યાદાઓ જણાવો.
  - (2.5) અર્થપૂર્ણ અધ્યયનની જરૂરિયાતો સમજાવો.
  - (2.6) ધ્રુનરના અધ્યયન સિદ્ધાંતની ઉચિતતા જણાવો.
  - (2.7) જૂથ આંતરિક્રયાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી અને તેની અગત્યતા જણાવો.
  - (2.8) જ્ઞાનાત્મક ઉપકરણો એટલે શું ?
  - (2.9) અધ્યયન - અધ્યાપન પ્રક્રિયાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
  - (2.10) પિયાજેના વિચારો અનુસાર સંતુલિતતા એટલે શું ? તેની જરૂરિયાત ક્યારે ઉભી થાય છે ?

- 3** નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો : **30**
- (3.1) અધ્યાપન મનોવિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતો વિગતે ચર્ચો.
  - (3.2) ફ્રેસ્ટીન્જરનો જ્ઞાનાત્મક વિસંવાદિતાનો સિદ્ધાંતો જણાવો.
  - (3.3) જીનપિયાજેનો જ્ઞાનાત્મક વિકાસ સિદ્ધાંત ચર્ચો.
  - (3.4) સંરચનાવાદી અધ્યયન અને શિક્ષકની લાક્ષણિકતા જણાવો.
  - (3.5) સમષ્ટીવાદી તરીકે કોહલર અને વર્ધીમરના અધ્યયન સિદ્ધાંતો જણાવી તેનું શૈક્ષણિક મહત્ત્વ જણાવો.
  - (3.6) વલણ પરિવર્તન પ્રક્રિયાના ઘટકો સમજાવો.
  - (3.7) જૂથ સંચલનનો અર્થ, લાક્ષણિકતા અને પ્રકારની વિસ્તૃત સમજ આપો.
  - (3.8) સામાજિક સંરચનાવાદી કાર્યક્રમોની વિગતવાર ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

- 1** Answer the following questions in short : **16**
- (1.1) Clarify the meaning of Instructional Psychology.
  - (1.2) Give the meaning of attitude and explain its nature.
  - (1.3) Discuss the types of meaningful learning presented by David Ausubel.
  - (1.4) Clarify the concept of Group dynamics.
  - (1.5) Explain the concept of constructivism.
  - (1.6) Write four remedies of the leadership development in students.
  - (1.7) State the nature of Instructional Psychology.
  - (1.8) Write four advantages of discovery learning.
- 2** Answer any eight of the following questions : **24**
- (2.1) Explain the features of constructivism.
  - (2.2) Write about socio-affective (emotional) environment of the class-room group.
  - (2.3) Clarify the relationship between Attitude and Behaviour.
  - (2.4) Explain the limitations of learning Principles of Wertheimer.
  - (2.5) Discuss the needs of meaningful Learning.
  - (2.6) Mention the significance of Bruner's learning theory.
  - (2.7) Explain the concept of Group dynamics with its importance.

- (2.8) What are cognitive tools ?
- (2.9) Clarify the concept of learning - teaching process.
- (2.10) What is balance (Equilibrium) According to Jean Piaget ? Write about its needs.

3 Answer the following questions : (any six) **30**

- (3.1) Discuss in detail the elements of Instructional Psychology.
  - (3.2) Explain Festinger's theory of cognitive dissonance.
  - (3.3) Write about Jean Piaget's cognitive development theory.
  - (3.4) Explain the constructivist learning and teacher's characteristics.
  - (3.5) Explain the learning theory of Kohler and Wetheimer as Gestalt with its educational implications.
  - (3.6) Describe the elements of the attitude change modification process.
  - (3.7) Give the meaning of group dynamics and write about its kinds and features.
  - (3.8) Discuss in detail the social constructivist programmes.
-